

af Brændevinsafgiften for at søge et Bederlag for den Nedsættelse, der vil være en uundgaaelig Følge af Løbrevisionen, men at man skulde gaa langt højere, og det af andre Grunde, af egentlig humane Hensyn, tror jeg dog, at der kunde reises forskjellige Tvivl imod hele denne Betragtning. Jeg er saa fuldstændig enig i, at det vilde være i højeste Grad ønskeligt og rigtigt, om der kunde træffes Forholdsregler imod den stærkt udbrede Brændevinsdriktning, som jeg anser for et Samsundsønde og i høj Grad beklager. Men jeg tror, at det vil vise sig langtfra at være tilstrækkeligt at forhøje Afgiften af Brændevin. Der er andre Forholdsregler, der maa tages, naar man vil bekæmpe dette Onde fra Roden af. Man vil se, at det største Onde og det, der har befordret Brændevinsdriktningen i Landet langt mere end det billige Brændevin, er den lette Udgang til det. Det er de talrige Udsalgssteder af Brændevin. Der udflykkes jo Brændevin overalt heri Landet i enhver nok saa lille By. Deri ligger den egentlige Ulykke, og der vil det være rigtigt og ønskeligt at tage fat og søge at træffe Forandringer i det Bestaaende. Det er ogsaa ad den Vej, man har søgt i andre Lande at komme dette Samsundsønde tillivs. I Sverig er det Tilfældet; der er Retten til Udflykning af Brændevin overladt til Kommunerne, og de bortforpagte saa denne Ret. Der er fremdeles en ganske anderledes høj Afgift paa Brændevin end her i Landet, og det har haft sine Virkninger i Sverig. Enhver, der har reist i Sverig, veed, at man der paa ingen Maade som hos os ser et Brændevinsudsalg i hver Landsby. I England har man ligeledes søgt at samme Vej at indskrænke Brændevinsdriktningen. Der har flere Gange i Parlamentet været fremlagt Lovforslag, hvorefter Brændevinsudsalg skulde forbydes paa Landet. Det er ganske vist ikke lykkes at sætte en saadan Lov igjennem, men det er dog et Tegn paa, at Stemningen for Loven mere og mere gjør sig gjældende, at den hvert Aar, den har været for, har samlet et større Antal Stemmer for sig. Det tror jeg altsaa maa være det egentlige Hovedformaal, man maa have for Øie, naar man vil søge at bekæmpe Brændevinsdriktningen, at man faar den lette Udgang til at nyde Brændevin forhindret. Har man opnaaet det, saa kan man ogsaa tale om, hvorvidt man i Forbindelse hermed skal gaa i Forhøielse af Brændevinsafgiften. Men blot at forhøje denne Afgift, uden samtidig dermed at træffe den omtalte Forholdsregel, kan jeg ikke finde rigtigt. Der er ogsaa et væsentligt Hensyn, man maa tage, naar man er enig om at ville lægge en højere Afgift paa Brændevin, og det er at indrette det paa en saadan Maade, at der er Mulighed for at sætte Sagen igjennem, og det tror jeg ikke er muligt ved blot simpelthen at fastsætte en Forhøielse af Brændevinsafgiften. Jeg tror, at man samtidig dermed ogsaa maa byde

den Befolkning, som dog hovedsagelig nyder Brændevinen, et Bederlag, paa et andet Punkt. Dette Bederlag kan da ydes derved, at man frelser Folk fra den Undergang, som den overhaandtagende Brændevinsdrikt medfører, og at man gjør det paa en Maade, saa det faar Betydning. Jeg tror alligevel, at dette ikke vil være tilstrækkeligt til at lette denne Sags Gjennemførelse; der maa tillige stilles andre og mere gjennemgribende Goder op, og jeg slutter mig her ganske til de Udtalelser, der kom fra et æret Medlem, at der samtidig med, at Brændevinsafgiften blev forhøjet klækkeligt — det er derom, at der er Tale — vil være Anledning til, at den forpøgede Indtægt, som derved fremkommer, kommer Kommunerne tilgode; det er Sagen. Det skal naturligvis ikke komme Kommunerne tilgode til de rent kommunale Forhold, men der udredes af Kommunerne nu mange Udgifter, som ikke kunne siges at være rent kommunale, men hvor tillige Statshensyn gjøre sig gjældende, og saaledes som de kommunale Udgifter ere tiltagne i de senere Aar, er det ikke til at vente, at disse Udgifter fremdeles vil kunne udredes af Kommunerne, og hvem vilde det gaa ud over? Det vil hovedsagelig komme til at gaa ud over de Fattigere. Skal en væsentlig Forøgelse af Brændevinsafgiften træde i Kraft, saa vil det rettest kunne finde Sted i Forbindelse med en Reform af vor Fattiglovgivning, og en Reform af Fattiglovgivningen tror jeg, at vi i høj Grad trænge til. Det er naturligvis ikke til den simple Forøgelse af de Krængende, at Kommunerne skulde have denne Hjælp fra Staten, det er en ren Forørgelsespligt, og den skal paahvile Kommunerne; men hvor det gaar ud derover, hvor der er Tale om større Ulykker, der kunne ramme de Enkelte, saasom Sindsyge, meget kostbare Kure, som medføre store og trykkende Udgifter for de enkelte Kommuner osv., kan man ikke vente, at disse Udgifter i Fremtiden, saaledes som Udgifterne ere stegne for Kommunerne, ville blive afholdte, som de burde, til den Paagjældendes Helbredelse, naar det ikke ogsaa kan ventes, at Kommunerne have Raad dertil. Vil man nu paalægge en forøget og betydelig forøget Etat af Brændevin, og det vil let ses, at der vil komme meget store Summer ind ved en forhøjet Afgift af Brændevin, saa vilde jeg anse det for meget mere gunstigt for den fattigere Befolkning, om en Del af Udbyttet blev anvendt til at hjælpe Kommunerne i deres Forørgelse for den fattigere Befolkning under saadanne Omstændigheder, end om man vilde give yderligere Løbrevisioner paa Livsforsørgheder, thi der er det i høj Grad tvivlsomt, hvorvidt de Løbrevisioner ville komme Forbrugerne til Gode, som kun kunne indkøbe Væerne i smaa Partier. Jeg er altsaa ganske enig med det nærværende Lovforslag, og jeg skal ogsaa kunne være villig til at gaa med til yderligere Forhøielser, endogsaa meget betydelige Forhøielser, naar der derved ogsaa kan opnaas